

Mlajši bodo varčevali predvsem v delnicah

Drugi steber Varčevalci bodo po novem lažje dosegali omembe vredne donose, a se bodo morali spoprijeti tudi z novimi tveganji

Ponudniki v drugem pokojninskem stebru so zavarovancem vrsto let ponujali le sklade z zajamčenim donosom, zdaj pa uvajajo tudi sklade življenjskega cikla (ŽC) s pomembnim deležem delnic.

ANDREJ MOTL

Posebnost naložbene politike ŽC je, da se stopnja naložbenega tveganja in s tem potencialnih donosov prilagaja starosti. Mlajši zavarovanci tako varčujejo v pretežno delniških skladih, nekoliko starejši v mešanih delniško-obvezniških, zavarovanci v letih pred upokojitvijo pa v skladih z zajamčenim donosom.

Sklade ŽC so kot prvi in za zdaj edini ponudnik v drugem pokojninskem stebru že predstavili pri Modri zavarovalnici. Na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) so že potrdili tudi nove pokojninske načrte večine drugih ponudnikov, a morajo ti pred začetkom trženja pridobiti še soglasje Agencije za zavarovalni nadzor.

Kot emi redkih nove naložbene politike ne bodo uvedli pri Banki Koper. Menijo namreč, da v drugi pokojninski steber spadajo le naložbe z jamstvom donosa, ki jih že ponujajo. Pričakujejo, da bodo varnostni še naprej dajali prednost tudi njihovi zavarovanci in da jih tako zaradi te odločitve ne bodo izgubljali. Pri Abanki so po drugi strani pojasnili, da se v skladu z načrtom restrukturiranja, ki ga je odobrila evropska komisija, povsem umikajo iz drugega pokojninskega stebra in se usmerjajo v klasično bančno poslovanje.

Veliko bo odvisno od ponudnika

Po načrtih večine ponudnikov bodo zavarovanci v najbolj tveganih skladih lahko varčevali do 45. leta, v srednje tveganih pa do 55. leta. Pet let višji mejni starosti, torej pri 50. in 60. letu, so določili pri Adriaticu Slovenici in Modri zavarovalnici.

Ponudniki se zelo razlikujejo po (predvidenem) deležu delniških naložb v posameznih skla-

Delež delnic v naložbi se v skladih življenjskega cikla prilagaja starosti zavarovanca. Prizor je z borze v New Yorku. FOTO REUTERS

dih. Pri nekoliko bolj konservativno usmerjeni Prvi osebni zavarovalnici načrtujejo, da bo ta delež pri najbolj tveganiem skladu znašal 65, v srednje tveganiem 35 in v najmanj tvegani pet odstotkov. Po drugi strani, denimo, pri Modri zavarovalnici najbolj tvegani sklad vsebuje od 70 do 100 odstotkov delnic, srednje tvegani od 40 do 80 odstotkov, sklad z zajamčenim donosom pa do 30 odstotkov. Pri preostalih ponudnikih bo stopnja delniških naložb nekje na sredini.

Sredstva posameznega zavarovanca se iz enega v drug sklad ŽC ne bodo prenesla avtomatično. Izbira primerne trenutka za ta korak bo v rokah ponudnika, ki bo nanj lahko čakal tudi tri leta,

pri odločanju pa naj bi upošteval načelo največje ekonomske koristi za zavarovanca. V preteklosti so nekateri opozarjali na težavnost te naloge, češ da se največja korist lahko ugotovi šele naknadno. Zdaj napovedujejo, da si bodo pri iskanju optimalne rešitve pomagali z različnimi metodami in modeli odločanja. Pri Prvi osebni zavarovalnici bodo z namenom zmanjševanja tveganja zavarovancem ponudili tudi možnost obročne prenosa sredstev.

Kot pojasnjujejo v Modri zavarovalnici, ima zavarovanec pravico, da enkrat v koledarskem letu odkupno vrednost premoženja brezplačno prenese iz enega v drug sklad istega ponudnika. Po-

goj je le to, da želeni sklad ni namenjen mlajši starostni skupini od tiste, ki ji pripada. Zavarovanci lahko tako še naprej brez težav varčujejo tudi v skladu z zajamčenim donosom.

Med varčevanjem lahko posameznik sredstva prenese tudi k drugemu ponudniku. V tem primeru mu lahko stari ponudnik zaračuna stroške prenosa do 15 evrov. Pri kolektivnem zavarovanju je tovrstni prenos, denimo, mogoč ob menjavi zaposlitve ali če ima delodajalec sklenjene pogodbe z več ponudniki. O sklenitvi pogodbe s ponudnikom dodatnega pokojninskega zavarovanja v imenu zaposlenih lahko odloča reprezentativni sindikat, svet delavcev ali zbor delavcev.

Ohranitev pravice do dviga še negotova

V preteklih letih so številni zavarovanci po desetih letih vplačevanja v drugi steber izkoristili pravico do enkratnega dviga sredstev, ki so jih privarčevali do konca leta 2012. Že od napovedi uvedbe skladov ŽC se ugiba, ali bo to pravico posameznik ohranil tudi, če bo sredstva prenesel v sklad brez minimalne zajamčene donosnosti. Pravega odgovora na to vprašanje še vedno nimamo.

Pri Modri zavarovalnici zatrjujejo, da zavarovanci te pravice s prenosom ne bodo izgubili. Na MDDSZ po drugi strani opozarjajo, da zakon ne vsebuje izrecne določbe o izgubi te pravice, da pa so izvajalce opozarjali, da bi zavarovanci pri tovrstnih prenosih oziroma poznejšem dviganju sredstev lahko imeli težave. Menijo celo, da bi bilo smiselno, da bi se morali ti v primeru prenosa sredstev tej pravici vnaprej odpovedati. Glede na nejasnosti je več kot priporočljivo, da se pri ponudniku vnaprej pozanimamo o možnostih zapletov.

Po mnenju Mitje Vezoviška iz družbe Vezovišek & Partnerji so skladi ŽC dobrodošla novost. Meni, da bi jih morali vpeljati že ob uvedbi drugega stebra, saj varčevalci tako ne bi bili močno prikrajšani za donose, ki so jih kapitalski trgi omogočali v preteklih letih. Konservativna naložbena strategija je po njegovem mnenju pri postopnem in dolgoročnem pokoj-

ninskem varčevanju nesmiselna, izjemoma je lahko uporabna le ob koncu obdobja varčevanja.

Kot slabost nove zakonske ureditve Vezovišek izpostavlja »zaklepanje« vplačanih sredstev, do katerih večina varčevalcev ne bo mogla dostopati vse do upokojitve. Poudarja, da bi zakonodajalec moral poskrbeti za mehanizem za predčasna izplačila v nujnih primerih.

Vezovišek dvomi o kakovosti upravljanja premoženja pri ponudnikih na našem trgu. Kot edino prednost varčevanja v drugem pokojninskem stebru v primerjavi s samostojnim varčevanjem v tretjem stebru navaja davčno olajšavo – predmet te so vplačila premij v višini do 5,844 odstotka bruto plače. Meni pa, da o pravi olajšavi lahko govorimo pri zavarovancih, pri katerih pokojninska renta ne bo preslegla 160 evrov. Pri višjih rentah moramo pri izplačilih namreč plačati akontacijo dohodnine v višini 25 odstotkov od polovice mesečne rente.

Ne glede na pomanjkljivosti Vezovišek varčevanje v drugem stebru priporoča vsem, ki jim je delodajalec pripravljen pokriti vsaj 50 odstotkov premije, in vsem, ki si lahko z vplačili pomembno znižajo dohodnino. Bolj zanimivo je po njegovem lahko za starejše varčevalce, saj so omejene možnosti za izplačilo sredstev zanje manjša težava kot za mlajše.

Izvajalci prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja

ponudnik	sklad	skupni znesek v upravljanju (v mio €)	število zavarovalnih polic	število vključenih podjetij	popovprečna vplačana mesečna premija leta 2014 (v €, bruto)
Abanka	AIII VPS	18,7	2868	45	NP
Adriatic Slovenica	AS PN01	6,8*	2467	31	50,53
Banka Koper	OVPS Banke Koper	31,47	5189	100	60
Generali	OVPS LEON 2	29,42	4504	110	60
Modra zavarovalnica	ZVPSJU	677	207.345	/	8
Modra zavarovalnica	KVPS	168	27.216	294	101
Moja naložba	kritni sklad PDPZ in kritni sklad za izplačevanje rent	107,9	30.566	616	76,04
Pokojninska družba A	KS1 IN PDA rentni	205,6	41.500	433	68
Prva osebna zavarovalnica	KS1, KS2, KS3, KS4	237,4	76.980	2500	47,32
Skupna pokojninska družba	PN-SK-01 & 02 & 03	224,5	58.190	329	63,1
Zavarovalnica Triglav	PDPZ	174,4	32.170	1018	71
Zavarovalnica Triglav	PDPZ-2	1,1	758	39	44

DELO Vir: ponudniki

*ocena

Za višjo pokojnino je modro imeti višje cilje

Sklad življenjskega cikla

Skladi življenjskega cikla so oblika varčevanja za dodatno pokojnino. Omogočajo vam, da si v različnih življenjskih obdobjih zagotovite optimalen način varčevanja in s tem najboljše oplemenitite sredstva ter si zagotovite višji življenjski standard po upokojitvi. Postopek sklenitve je hiter in preprost, varčevanje pa vam znižuje dohodnino.

modra zavarovalnica
www.modra-zavarovalnica.si

Pokličite 080 2345

Zlato naj bo dolgoročno, ne špekulativna naložba

Plemenite kovine Zaradi padca vrednosti evra v primerjavi s švicarskim frankom se je podražilo tudi zlato

Zlato se je po četrtkovi odločitvi švicarske centralne banke, da sprosti zgornjo mejo vrednosti franka v primerjavi z evrom, zaradi česar je ta poskočil za skoraj tretjino, do petka podražilo za več kot štiri odstotke. S tem je doseglo najvišjo ceno po maju 2013 – to je 1095 evrov za unčo.

MILKA BIZOVIČAR

Zlato se je sicer že lani podražilo, gledano v evrih, za več kot desetino v primerjavi z letom 2013. Konec decembra predani je bilo za unčo treba odšteti približno 873 evrov, lani v istem času pa približno 990 evrov. Pričakovanja nadaljnjega razvoja vrednosti te plemenite kovine pa so različna. V Abanki, kjer prodajajo naložbeno zlato, navajajo tuje analitike, ki ocenjujejo, da se bo v prihodnjih treh letih cena v dolarjih stabilizirala pri približno 1250 dolarjih, kolikor znaša tudi zdaj.

Na drugi strani v Moru navajajo raziskovalni inštitut Thomson Re-

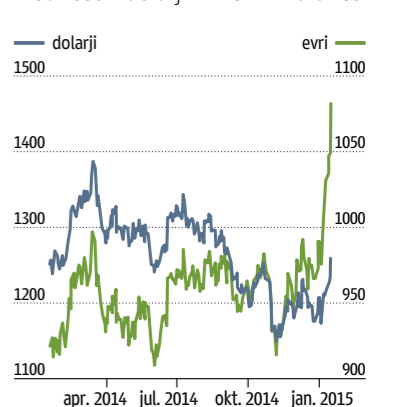
uters GFMS, ker pričakujejo, da bo zlato v prihodnje preseglo ceno iz septembra 2012, ko je bilo v povprečju (v evrih) vredno največ, to je 43,62 evra za gram, torej približno 1350 evrov za unčo.

Kljub podražitvi v lanskem in tudi v začetku letošnjega leta je ta kovina še vedno poceni, ocenjujejo v Moru, »zato imajo dolgoročni investitorji priložnost, da postopoma akumulirajo dodatne količine fizičnega zlata«. Dodajajo, da se v takšnih razmerah povpraševanje bistveno poveča, in to predvsem zaradi Kitajske in Indije. V tretjem četrtletju lanskega leta je doseglo 929 ton, petino tega je odpadlo na investitorje, kar pomeni šestodstotno povečanje nakupov za naložbe.

Zlato je dolgoročno hranilec vrednosti in predstavlja zavarovanje pred tečajnimi nihanjem. V Elementumu navajajo primer Rusije, kjer je bila inflacija lani 11-odstotna, vrednost rublja pa se je znižala za skoraj polovico. »Cena zlata je v tem obdobju, v primerjavi z rubljem, narasla za 73 odstotkov in tako njegove imetnike obvarovala pred izgubo kupne moči.«

Zlato

vrednost v dolarjih in evrih za unčo

DELO Vir: World Gold Council

»Teorija svetuje, da v zlato naložbene palice naložimo od deset do 20 odstotkov svojega premoženja in naložbo štejemo kot zlato rezervno.« pojasnjujejo v Abanki. Ključnega pomena je, pravijo v družbi Moro, da vlagatelj nakup opravi pri pooblaščenih trgovcih in da to naložbo razume kot dolgoročno.

V portfelju ga finančniki priporočajo zgolj kot zaščito vrednosti premoženja. FOTO SHUTTERSTOCK